

ประโยค ๑-๒
ปัญหา-เฉลย บาลีไวยากรณ์
สอบ วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๔

๑. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างดังต่อไปนี้

- ก. วจีวิภาค แบ่งคำพูดออกเป็น.....ส่วน คือ..... ๑
ข. กรณ์ที่ทำอักษรระ มี..... คือ..... ๑

ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้

☞ ก. วจีวิภาค แบ่งคำพูดออกเป็น ๖ ส่วน คือ นาม ๑ อัพยยศพท ๑ สมاس ๑ ตัวชิต ๑ อาขยาต ๑ กิตก ๑ ฯ

☞ ข. กรณ์ที่ทำอักษรระ มี ๔ คือ

ชิวุhamชุณ	ท่ามกลางลิ้น ๑
ชิวุໂຫປគຸ	ถัดปลายลิ้นเข้ามา ๑
ชิวุຫគຸ	ปลายลิ้น ๑
ສກງ່ຈານ	ฐานของตน ๑ ฯ

๒. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างดังต่อไปนี้

- ก. อภินนทุ+อิติ สนธิเป็น..... ๑
ข. อคคิ+อาคาร สนธิเป็น..... ๑
ค. เอตทโวจ ตัดบทเป็น..... ๑
ມ. สาธุติ ตัดบทเป็น..... ๑
ง. សญโโภค แบ่งเป็น ๒ คือ..... ๑

ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้

☞ ก. อภินนทุ+อิติ สนธิเป็น อภินนทุนติ ฯ

☞ ข. อคคิ+อาคาร สนธิเป็น อคุยาكار ฯ

☞ ค. เอตทโวจ ตัดบทเป็น เอต+อโวจ ฯ

☞ ມ. สาธุติ ตัดบทเป็น สาธุ+อิติ ฯ

☞ ง. សญโโภค แบ่งเป็น ๒ คือ

ซ้อนพยัญชนะที่มีรูปเหมือนกันอย่าง ๑

ซ้อนพยัญชนะที่มีรูปไม่เหมือนกันอย่าง ๑ ฯ

๓. จงตอบคำถามต่อไปนี้

- ก. นามศัพท์นั้น แบ่งเป็นกี่อย่าง ๆ อะไรบ้าง ๆ
 - ข. วิภาคตินามนั้น มีกี่ตัว ๆ แบ่งเป็นอย่างไร ๆ อะไรบ้าง ๆ
 - ค. ปกติสังขยา ตั้งแต่ไหนถึงไหน เป็นเอกสารจะอิตลีลิงค์อย่างเดียว ๆ
 - ง. วิเสสนสัพพนามแบ่งเป็นเท่าไร ๆ อะไรบ้าง ๆ
 - จ. นิบทนั้น สำหรับใช้อย่างไร ๆ

ໄດ້ຕອນຄໍາຖາມ ດັ່ງຕ່ອໄປນີ້

- ๙. นามศัพท์นั้น แบ่งเป็น ๓ คือ นามนาม ๑ คุณนาม ๑ สัพพนาม ๑
 - ๑๐. วิภาคติดนามนั้น มี ๑๔ ตัว แบ่งเป็นเอกวจนะ ๗ พหุวจนะ ๗ ดังนี้ ฯ

	ເວກຈນະ	ພໍງຈນະ
ປຣມາ ທີ່ ១	ສີ	ໂຢ
ຖຸດີຍາ ທີ່ ២	ອຳ	ໂຢ
ຕຕິຍາ ທີ່ ៣	ນາ	ທີ
ຈຕຸຕຸກີ ທີ່ ៤	ສ	ນໍ
ປລຸຈມີ ທີ່ ៥	ສຸມາ	ທີ
ຂງວົງຈີ ທີ່ ៦	ສ	ນໍ
ສຕຸຕົມີ ທີ່ ៧	ສຸມື້	ສຸ

- ๔. ค. ปกติสังขยา ตั้งแต่ เอกุนวีสติ ถึง อภูรณุติ เป็นเอกสารจะอิตลีลงค์อย่างเดียว ฯ
 - ๔. น. วิเศษนสพนาม แบ่งเป็น ๒ คือ อนิยม ๑ นิยม ๑ ฯ
 - ๔. ง. นิบทานั้น สำหรับใช้ลงในระหว่างนามศัพท์บ้าง กิริยาศัพท์บ้าง บอกอ Lalปนะ การที่ บริเจท อุปไมย ปฏิเสธ ความได้ยินเล่าลือ ความบริกับ ความถูก ความรับความเตือน เป็นต้น ฯ

๔. ว่าก คืออะไร ๆ แบ่งเป็นก อย่าง ๆ อะไรบ าง ๆ และก ล บุตรจะกำหนดว าจ กได้แม่นย ำต องอาศัยอะไรเป็นเครื่องกำหนด ๆ

- ❖ วางก คือ กิริยาศัพท์ที่ประกอบด้วยวิภาคติ การ บห วงศ บุรุษ ราช คือกล่าวบทที่เป็นประธานของกิริยา ฯ
 - ❖ (วางกันนั้น) แบ่งเป็น ๕ อายุ คือ กัตตุวางก ๑ ก้มวางก ๑ ภาวางก ๑ เหตุกัตตุวางก ๑ เหตุก้มวางก ๑ ฯ
 - ❖ กลบุตรจะกำหนดวางกได้เมื่นยำต้องอาศัยปัจจัยเป็นเครื่องกำหนด ฯ

๕. กิริยาภิทักษิณ คือ คุตูโต, ปคุคยุห แปลว่าอย่างไร ๆ สำเร็จรูปมาจากอะไร ๆ จงเขียนคำแปลรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้ พร้อมทั้งบอกรูป สาสนะ และปัจจัยมาด้วย
- เนตพุพนธุติ เนยุย ๆ
 - สรติ เอตَاญาติ สติ ๆ
 - กุชุณติ สีเลนาติ โกรโน ฯ

- ☞ **คุตูโต** แปลว่า อันเข้าคุ้มครองแล้ว ๆ สำเร็จรูปมาจาก คุบุ ชาตุ ในความคุ้มครอง, ต ปัจจัย, ชาตุมี บุ เป็นที่สุด เออาที่สุดชาตุเป็น ๑ ลง สิ ปฐมาวิภัตติ ปุ่งลิงค์ ๆ
- ☞ **ปคุคยุห** แปลว่า ประคงแล้ว ๆ สำเร็จรูปมาจาก ป บทหน้า, คหุ ชาตุ ในความประคง, ตูนาทิ ปัจจัย คือ ตูน ตุวา ตุวน, ชาตุมี หุ เป็นที่สุดอยู่หน้า แปลง ย กับที่สุดชาตุ เป็น ยุห ฯ

ได้เขียนคำแปลรูปวิเคราะห์ดังต่อไปนี้ พร้อมทั้งบอกรูป สาสนะ และปัจจัยมาดังนี้

☞ ๑. **เนตพุพนธุติ เนยุย ๆ**

(สิ่งใด) อันเข้าพึงนำไป เหตุนั้น (สิ่งนั้น) ซึ่อว่าอันเข้าพึงนำไป,
เป็นกัมมรูป กัมมสาสนะ, ณุย ปัจจัย ฯ

☞ ๒. **สรติ เอตَاญาติ สติ**

(ชน) ย่องระลึก (ด้วยธรรมชาติ) นั้น เหตุนั้น (ธรรมชาตินั้น) ซึ่อว่าเป็นเหตุระลึก (แห่งชน), เป็นกัตตุรูป กรณสาสนะ, ติ ปัจจัย ฯ

☞ ๓. **กุชุณติ สีเลนาติ โกรโน**

(ผู้ใด) ย่องกรธ โดยปกติ เหตุนั้น (ผู้นั้น) ซึ่อว่าผู้กรธโดยปกติ,
เป็นกัตตุรูป กัตตุสาสนะ ลงในอรรถแห่งตัสสีละ, ยุ ปัจจัย ฯ

๖. อะไร ซึ่ว่าทวันทวสมາส ๆ และทวันทวสมานั้นมีเท่าไร ๆ อะไรบ้าง ๆ

สมจุณร์ (จิตต์), พนธนமุตูโต (สตูโต) เป็นสมารถอะไร ๆ จงเขียนรูปวิเคราะห์มาดูด้วย ๆ

☞ นามนามตั้งแต่ ๒ ศัพท์ขึ้นไป ท่านย่อเข้าเป็นบทเดียวกัน ซึ่ว่าทวันทวสมามาส ๆ

☞ ทวันทวสมานั้น มี ๒ อย่าง คือ สมahaโร ๑ อสมahaโร ๑ ฯ

☞ **สมจุณร์ (จิตต์)** เป็นสหบุพบท พหุพพิหิสมามาส ๆ วิเคราะห์ว่า
สห មจุณเรน ย วตุตตีติ สมจุณร์ (จิตต์) ฯ

พนธนமุตูโต (สตูโต) เป็นปัญจมีตับปุริสมามาส ๆ วิเคราะห์ว่า
พนธนา มุตูโต พนธนமุตูโต (สตูโต) ฯ

๗). ในราคากิจกรรมและปูรณตักษิณ มีปัจจัยอย่างใดที่ทำให้ ๑ อะไรมากขึ้น ๑
มากไม่, เต็มสี ลงปัจจัยอะไร ๑ ในตักษิณไหน ๑ จงเขียนรูปวิเคราะห์มาดูกันด้วย ๑

- ๔ ในราคากิตติทักษิณ มีปัจจัย ๑ ตัว คือ ณ ฯ
 - ๕ ในปูรณ์ตั้นทักษิณ มีปัจจัย ๔ ตัว คือ ติย ณ ร ณ อี ฯ
 - ๖ **มาครโธ** ลง ณ ปัจจัย, ในราคากิตติทักษิณ ฯ วิเคราะห์ว่า
 - มคธ ชาโต มาครโธ,
 - มคธ วสตีติ มาครโธ,
 - มคธ อิสุสโตร มาครโธ ฯ
 - ๗ **เตชสี** ลง สี ปัจจัย, ในตทสสตถิตติทักษิณ ฯ วิเคราะห์ว่า
 - เตโธ อสุส อตถิติ เตชสี ฯ

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง.

ประโยค ๑-๒
ปัญหา-เฉลย บาลีไวยากรณ์
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔

๑. อักขระที่เหลือจากสระชื่ออะไร ๆ แปลว่าอย่างไร ๆ มีเท่าไร ๆ แบ่งเป็นกี่พาก ๆ อะไรบ้าง ๆ

- ☛ อักขระที่เหลือจากสระ ชื่อพยัญชนะ ๆ
 - (พยัญชนะ) แปลว่า ทำเนื้อความให้ปรากฏ ๆ
 - (พยัญชนะ) มี ๓๓ ตัว ๆ
 - (พยัญชนะ) แบ่งเป็น ๒ พาก คือ วรรค ๑ วรรค ๒ ๆ

๒. ในพยัญชนะนี้ ได้สนธิกิริโยปกรณ์เท่าไร ๆ อะไรบ้าง ๆ
วิถุนคุ่ม, อภินนทุนดิ ตัดและต่ออย่างไร ๆ

- ☛ ในพยัญชนะนี้ ได้สนธิกิริโยปกรณ์ ๕ คือ โลโป ๑ อาเตโส ๑ อาทโน ๑ ปกติ ๑ สัญโณ ๑ ๆ
- ☛ วิถุนคุ่ม ตัดเป็น วิถุ+นคุ่ม เมื่อมีสระหรือพยัญชนะอยู่เบื้องหลัง ลบนิคคหิตซึ่งอยู่หน้า ได้บ้าง ต่อเป็น วิถุนคุ่ม ๆ
- ☛ อภินนทุนดิ ตัดเป็น อภิน+นทุน+ดิ อิคคหิตอยู่หน้า ลบสระเบื้องปลายได้บ้าง หรือนิคคหิต อยู่หน้า ลบสระเบื้องปลาย แบลงนิคคหิตเป็น ๘ ต่อเป็น อภินนทุนดิ ๆ

๓. จงตอบคำตามต่อไปนี้

- ก. อะไรจัดเป็นนามนาม ๆ
- ข. อะไรเรียกว่าการันต์ ๆ
- ค. ศัพท์ เช่นไร ชื่อว่าสังขยา ๆ
- ง. เอต, สพุ จัดเป็นลักษณะชนิดไหน ๆ
- ง. ปัจจัยนั้นลงที่ไหน ๆ เป็นเครื่องหมายอะไร ๆ

ได้ตอบคำตาม ดังต่อไปนี้

- ☛ ก. นามที่เป็นชื่อของคน สัตว์ ที่ สิงของ จัดเป็นนามนาม ๆ
- ☛ ข. สระที่สุดแห่งศัพท์ เรียกว่าการันต์ ๆ
- ☛ ค. ศัพท์ที่เป็นเครื่องกำหนดนับนามนาม ชื่อว่าสังขยา ๆ
- ☛ ง. เอต เป็นนิยมวิเสสนสัพพนาม ๆ
สพุ เป็นอนิยมวิเสสนสัพพนาม ๆ

๔. ปัจจัยนั้น ลงท้ายนามศัพท์ เป็นเครื่องหมายวิภาคติบ้าง, ลงท้ายราศุ เป็นเครื่องหมายกิริยาบ้าง ฯ

๔. ในอาชญาตนั้น ท่านแบ่งการที่เป็นประชานและแบ่งการให้ละเอียดไว้อย่างไรบ้าง ๆ

- ๔ ในข่ายต้นนั้น แบ่งกลที่เป็นประธานได้ ๓ กล คือ

กลที่เกิดขึ้นจำเพาะข้างหน้า	เรียกว่า ปัจจุบันกล ๑
กลที่ล่วงแล้ว	เรียกว่า อดีตกกล ๑
กลที่ยังไม่มาถึง	เรียกว่า อนาคตกล ๑ ฯ

- ☞ กาลทั้ง ๓ นั้น ท่านแบ่งให้ละເອີ້ນອາກອື້ນ ດังນີ້

ປັຈຈຸບັນກາລ ຈັດເປັນ ๓ ຄື່ອ ປັຈຈຸບັນແທ້ ๑ ປັຈຈຸບັນໄກລ້ອດືຕີ ๑ ປັຈຈຸບັນໄກລ້ອນາຄຕ ๑ ແລະ ອືດກາລ ຈັດເປັນ ๓ ຄື່ອ ລ່ວງແລ້ວໄມ່ມີກຳທັນດ ๑ ລ່ວງແລ້ວວັນນີ້ ๑ ລ່ວງແລ້ວວັນນີ້ ๑ ແລະ ອනາຄຕກາລ ຈັດເປັນ ๒ ຄື່ອ ອනາຄຕຂອງປັຈຈຸບັນ ๑ ອනາຄຕຂອງອືດືຕີ ๑ ແລະ

๔. ในกิริยาคิกท์ แบ่งกล่าวไว้เท่าไร ๆ อะไรได้บ้าง ๆ

กมุนการ ลงปัจจัยอะไร ฯ เป็นรูปและสาระอะไร ฯ งเจียนรูปวิเคราะห์มาดู ฯ

- ในกิริยา กิตก์ แบ่งกากลที่เป็นประชานไว้ ๒ คือ ปัจจุบันกากล ๑ อดีตกากล ๑ ฯ
 - กากลทั้ง ๒ นั้น แบ่งให้ละเอียดออกอีกดังนี้
 - ปัจจุบันกากล จัดเป็น ๒ คือ ปัจจุบันแท้ ๑ ปัจจุบันไกล้อนาคต ๑ ฯ
 - อดีตกากล จัดเป็น ๒ คือ ล่วงแล้ว ๑ ล่วงแล้วเสร็จ ๑ ฯ
 - กุมมกากโร ลง ณ ปัจจัย, เป็นกัดตุรูป กัดตุสารนะ ฯ วิเคราะห์ว่า กุมม่ กโรคิ กุมมกากโร ฯ

๖. สมاسเซ่นໄໄ ช້ອງວ່າອັນຍືກາວສມາສ ฯ ແລະອັພຍືກາວສມາສນັ້ນ ມີເທິ່ງໄຣ ອະໄຮນັ້ງ ฯ
ປັຈາກຕົ້ນ, ອະນຸມຕົ້ນ ຈັດເປັນອ່າງໃຫນ ฯ

- សមាសទីមីអូបស្ថកទីនិបាតូយុខ្មោះនៅ ឱ្យឈានរាយពីភាពស្រាវជ្រាវ ។
 - អូបយីភាពស្រាវជ្រាវនេះ មី ២ ឈាន គឺ អូបស្ថកបុរុបុរុក ១ និងបុរុបុរុក ២ ។
 - **ចំណាំ** ត្រូវបានបង្ហាញដោយភ្លាម ។
 - **ចំណាំ** ត្រូវបានបង្ហាញដោយភ្លាម ។

๗. ในสกุลต์ทัชิต มีปัจจัยเท่าไร ๆ อะไรบ้าง ๆ สาคูโนโก, เมธารี, ปลุจโน แปลว่าอย่างไร ๆ ลงปัจจัยอะไร ๆ ในตั้งทัชิตไหน ๆ

- ๔ ในส่วนที่มีปัจจัย ๕ ตัว คือ ตร ตาม อิยิสุสก อิย อิภูร ฯ

- ☞ **ສາກຸນໂກ** ແປລວ່າ ຜູ້ຢ່າເຊື່ອນກເປັນອຸ່ງ, ລົງ ນິກ ປັຈັຍ, ໃນຕົວຕາທີຕໍ່ທີ່ມີຕົວ
- ☞ **ເມຮາວີ** ແປລວ່າ ມີເມຮາ (ມີປັ້ງງາ), ລົງ ວີ ປັຈັຍ, ໃນຕົວສັດຄືຕໍ່ທີ່ມີຕົວ
- ☞ **ປ່ອງໂມ** ແປລວ່າ ທີ່ ແກ້ໄຂ, ລົງ ມ ປັຈັຍ, ໃນປຸຽນຕໍ່ທີ່ມີຕົວ

ໃຫ້ເວລາ ៣ ຊົ່ວໂມງ.

ประโยค ๑-๒
ปัญหา-เฉลย บาลีไวยากรณ์
สอบ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

๑. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้

“อักขระที่เหลือจากสระ มี ก เป็นต้น มีนิคคหิตเป็นที่สุด ชื่อ..... แปลว่า
..... มี.....ตัว แบ่งเป็น.....พวก คือ.....”

ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้

✉ “อักขระที่เหลือจากสระ มี ก เป็นต้น มีนิคคหิตเป็นที่สุด ชื่อพยัญชนะ แปลว่าทำเนื้อความ
ให้ปรากฏ มี ๓๓ ตัว แบ่งเป็น ๒ พวก คือ วรรค ๑ อววรรณ ๑”

๒. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้

ก. สเมตุ+อายสุมา	สนธิเป็น.....	๑
ข. พนธุสุส+อิว	สนธิเป็น.....	๑
ค. ตุยาห์	ตัดบทเป็น.....	๑
ม. อิจุเจว	ตัดบทเป็น.....	๑
ง. พยัญชนะอาคม ๙ ตัว	คือ.....	๑

ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้

- ✉ ก. สเมตุ+อายสุมา สนธิเป็น สเมตายสุมา ฯ
✉ ข. พนธุสุส+อิว สนธิเป็น พนธุสุสເສວ ฯ
✉ ค. ตุยาห์ ตัดบทเป็น ເຕ+ອໍາ ฯ
✉ ม. อิจุเจว ตัดบทเป็น ອິຕີ+ເວົວ ฯ
✉ ง. พຍັນຫະອາຄມ ๙ ຕັ້ງ ຄືອ ຍ ວ ມ ກ ນ ຕ ຮ ພ ฯ

๓. จงตอบคำถามต่อไปนี้

- ก. นามทั้ง ๓ นั้น ต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง ฯ
ข. อิตถีลิงค์ มีการันต์เท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ
ค. ศัพท์ เช่นไร ชื่อว่าสังขยา ฯ
ม. สัพพนาม แบ่งเป็นเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ
ง. อุทุช, ยนนูน แปลว่าอย่างไร ฯ เป็นนิบາตบอกอะไร ฯ

ได้ตอบคำถาม ดังต่อไปนี้

- ☞ ก. ນາມທັງ ๓ ນັ້ນ ຕ້ອງປະກອບດ້ວຍ ລິງຄົ່ງ ວຈນະ ວິກັດຕີ ພ
- ☞ ខ. ອືຕິລິງຄົ່ງ ມີກາຣັນຕົ່ງ ດື່ມ ອາ ອີ ອຸ ອູ ພ
- ☞ ດ. ສັບພານາມ ແປ່ງເປັນ ແລ້ວ ປຸ່ມ ປຸ່ມສັບພານາມ ອ ວິເສສນສັບພານາມ ອ ພ
- ☞ ກ. ອຸທຸ່ມ ແປ່ງວ່າ ເນື້ອບນ, ເປັນນິບາຕບອກທີ່ ພ
ຍໜ່າຍໜ່າ ແປ່ງວ່າ ກະໄຣຫອ, ເປັນນິບາຕບອກປົກກັບ ພ

៤. ຈົດຕອບຄໍາຄານຕ່ອໄປນີ້

- ກ. ບຸຮຸ່ມໃນອາຂຍາຕ ມີເທົ່າໄຣ ພ ອະໄຮນ້າງ ພ
- ខ. ກົດຍາສັບພົດ ຂໍ້ອເຫດຸກັດຕຸວາຈັກ ພ ແລະມີອຸທາຮຽນວ່າອ່າງໄຣ ພ

ໄດ້ຕອບຄໍາຄານ ດັ່ງຕ່ອໄປນີ້

- ☞ ກ. ບຸຮຸ່ມໃນອາຂຍາຕ ມີ ๓ ດື່ມ ປຸ່ມບຸຮຸ່ມ ອ ມັນບຸຮຸ່ມ ອ ອຸຕົມບຸຮຸ່ມ ອ ພ
- ☞ ខ. ກົດຍາສັບພົດໄດ້ກ່າວຜູ້ໃຊ້ໃຫ້ຄົນອື່ນທຳ ດື່ມແສດງວ່າເປັນກົດຍາຂອງຜູ້ໃຊ້ໃຫ້ຄົນອື່ນທຳນັ້ນ ກົດຍາສັບພົດນັ້ນ ຂໍ້ອເຫດຸກັດຕຸວາຈັກ ພ ມີອຸທາຮຽນວ່າ ສາມືໂກ ສູກ ໂອກນໍ ປາເຈຕີ ນາຍ ຍັງ (ຫົວໝາຍໃຊ້) ພົກຮວາ ໃຫ້ໜຸ່ງອູ້ ທຶ່ງຂ້າວສຸກ ພ

៥. ກົດຍາກິຕົກ ຄື່ອ ວຸດທຸພິ, ຮູນໂນ ແປ່ງວ່າອ່າງໄຣ ພ ສຳເຮົ່ງຮູປມາຈາກອະໄຣ ພ

ຈົດເຂົ້ານຳແປລຮູປວິເຄຣະໜ້ວ່ອໄປນີ້ ພັນຍົງທັງບອກຮູປ ສາຫະ ແລະປ້ຈ້ຍມາດ້ວຍ

- ກ. ສຸເໝານ ກຣີຍຕີຕີ ສຸກໂຣ ພ
- ខ. ພິຕໍ ກໂຣຕີຕີ ພິຕກຸກໂຣ ພ
- ຄ. ທຸສຸສົດ ເຕນາຕີ ໂໂໂສ ພ

☞ ວຸດທຸພິ ແປ່ງວ່າ ອັນເຂາເພີ່ງກ່າວ ພ ສຳເຮົ່ງຮູປມາຈາກ ວຸດ ຮາດຸ ໃນຄວາມກ່າວ, ຕພຸພ ປ້ຈ້ຍ, ເອາ ຖ ເປັນ ຕ ພ

☞ ຮູນໂນ ແປ່ງວ່າ ຮ້ອງໃຫ້ແລ້ວ ພ ສຳເຮົ່ງຮູປມາຈາກ ຮຸຖ ຮາດຸ ໃນຄວາມຮ້ອງໃຫ້, ຕ ປ້ຈ້ຍ, ຮາດຸມີ ຖ ເປັນທີ່ສຸດຍູ່ໜ້າ ແປ່ງ ຕ ເປັນ ນຸ່ນ ແລ້ວລົບທີ່ສຸດຮາດຸ ພ

ໄດ້ເຂົ້ານຳແປລຮູປວິເຄຣະໜ້ວ່ອໄປນີ້ ພັນຍົງທັງບອກຮູປ ສາຫະ ແລະປ້ຈ້ຍມາດັ່ງນີ້

- ☞ ກ. ສຸເໝານ ກຣີຍຕີຕີ ສຸກໂຣ
(ຜູ້ໃຊ້) ອັນເຂາເລື່ອງໄດ້ ໂດຍງ່າຍ ແຫຼຸນັ້ນ (ຜູ້ນັ້ນ) ຂໍ້ວ່າອັນເຂາເລື່ອງໄດ້ໂດຍງ່າຍ,
ເປັນກົມມຮູປ ກົມສາຫະ, ພ ປ້ຈ້ຍ ພ

๙. หิต กรุตีติ หิตกุกโร

(ผู้ใด) ย้อมทำ ซึ่งประ邈ชน์เกี๊ยะกุล เหตุนั้น (ผู้นั้น) ชื่อว่าผู้ทำซึ่งประ邈ชน์เกี๊ยะกุล,
เป็นกัตตตรูป กัมมสา�ณะ, อ ปัจจัย ฯ

๑. ทุสสติ เตนาติ ໂໂສ

(ชน) ย่อمنประทุษร้าย (ด้วยกิเลส) นั้น เหตุนั้น (กิเลสนั้น) ชื่อว่าเป็นเหตุประทุษร้าย (แห่งชน), เป็นกัตตรป กรณสาหะ, ณ ปัจจัย ฯ

๖. อะไรมีชื่อว่าสมานส์ ๑ สมานนั้น ว่าโดยกิจและโดยชื่อ มีเท่าไร ๑ อะไรมีน้าง ๆ

- ❖ นามศัพท์ ตั้งแต่ ๒ ขึ้นไป ท่านย่อเข้าเป็นบทเดียวกัน ชื่อスマส ฯ
 - ❖ สามารถว่าโดยกิจ มี ๒ อย่าง คือ
 - スマสที่ท่านลงบวชตติเสียแล้ว เรียกว่า ลุตตスマส,
 - スマสที่ท่านยังมิได้ลงบวชตติ เรียกว่า อลุตตスマส ฯ
 - ❖ สามารถว่าโดยชื่อ มี ๖ อย่าง คือ กมุธารโย, ทิคุ, ตปปุริส, ทวนหุทโว, อพุยยีภาโว,
พหพพินิ ฯ

๗). ในชาติทิศทางและสังขยาติทิศ มีปัจจัยอย่างใดที่บ่งบอกว่า

จากума ลงปัจจัยอะไร ๆ ในตัวนักเรียน จงเขียนรูปวิเคราะห์มาด้วย ๆ

- ❖ ในชาติทัพทิศ มีปัจจัย ๓ ตัว คือ อิม อิย กิย ฯ
 - ❖ ในสังขยาตัพทิศ มีปัจจัย ๑ ตัว คือ ก ฯ
 - ❖ **จกุชมา** ลง มนตุ ปัจจัย, ในตัพสัตถกิตติทัพทิศ ฯ วิเคราะห์ว่า
 จาก ข อสส อตถกิติ จกุชมา ฯ

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง.

ประโยชน์ ๑-๒ ปัญหา-เฉลย บาลีไวยากรณ์ สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๕

๗. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้
“อักษรที่ใช้ในบาลีภาษาบ้านนั้น ๔๑ ตัว คือ..... ๕ ตัวนี้ ชื่อสารฯ
..... ๓๓ ตัวนี้ ชื่อพยัญชนะฯ”

ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้

๒. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้

ก. จตุตรา+อิเม สนธิเป็น..... ๑

ข. เอต์+อโวจ สนธิเป็น..... ๑

ค. อณขวสส ตัดบทเป็น..... ๑

ม. อิธปุปโมทติ ตัดบทเป็น..... ๑

ง. ในพยัญชนะสนธิ ได้สนธิกิริโยปกรณ์ ๕ คือ

ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้

- ๙ ก. จดุต้าโร+อิเม สนธิเป็น จดุต้าโรเม ฯ
 - ๙ ข. เอตคำ+อโวจ สนธิเป็น เอตทกโวจ ฯ
 - ๙ ค. อณขวสส ตัดบทเป็น อณโข+อสส ฯ
 - ๙ ฅ. อิชปุ่ปโมทติ ตัดบทเป็น อิช+ปโมทติ ฯ
 - ๙ ง. ในพยัญชนะสนธิ ได้สนธิกิริโยปกรณ์ ๔ คือ โลโป ๑ อาเกโซ ๑ 附加モ ๑ ปกติ ๑ สณโโนโโค ๑ ฯ

๓. ศัพท์ เช่นไร ข้อว่าสังขยา ๆ แบ่งเป็นเท่าไร ๆ อะไรบ้าง ๆ
จะแจก จตุ ศัพท์ (เฉพาะอิตถีลิงค์) ด้วยวิภัตติทั้ง ๗ มาดู ๆ

- ❖ ศัพท์ที่เป็นเครื่องกำหนดนับนามนาม ชื่อสังขยา ๆ
 - ❖ (สังขยานั้น) แบ่งเป็น ๒ คือ ปกติสังขยาอย่าง ๑ ปูรณะสังขยาอย่าง ๑ ฯ
 - ❖ ได้แก่ จตุ ศัพท์ (เนพะอิตถีลิงค์) ด้วยวิภาคติดกัน มาดังนี้

	พหุ.
ป.	จตสุส
ทุ.	จตสุส
ต.	จตุหิ
จ.	จตสุสันน
ปณ.	จตุหิ
ณ.	จตสุสันน
ສ.	จตุส

๔. ศัพท์เข่นໄร ซื่อว่าอาชญาต ฯ ในอาชญาตนั้นท่านประกอบด้วยอะไรบ้าง ฯ
จะเขียนวิภาคติหมวดภวิสัณฑ์ เนพาฟ่ายปรัชสถามาดุ ฯ

- ✉ ศัพท์กล่าวกิริยา คือความทำ เป็นต้นว่า ยืน เดิน นั่ง นอน กิน ดื่ม ทำ พูด คิด ซื่อว่า อาชญาต ฯ
- ✉ ในอาชญาตนั้น ท่านประกอบด้วย วิภาคติ การ บท วจนะ บุรุษ ชาตุ วาจา ปัจจัย ฯ
- ✉ ได้เขียนวิภาคติหมวดภวิสัณฑ์ เนพาฟ่ายปรัชสถามาดังนี้

ปรัสสปท		
	ເອກ.	พหุ.
ป.	ສุสติ	ສุสหติ
ມ.	ສุสสิ	ສุสต
ວ.	ສุสามิ	ສุสาม

๕. ศัพท์เข่นໄร ซื่อว่าก้มสาชนะ ฯ และก้มสาชนะนั้น ท่านบัญญัติให้แปลว่าอย่างไร ฯ
กิริยากิติก คือ ชิณโน, อาڑยุห แปลว่าอย่างไร ฯ สำเร็จรูปมาจากอะไร ฯ

- ✉ ผู้ทำ ฯ ซึ่งสิ่งใด ศัพท์ที่เป็นชื่อของสิ่งนั้น เป็นต้นว่า ปิโย เป็นที่รัก, รโส วิสัยเป็นที่ยินดี ก็ดี ศัพท์ที่เป็นชื่อของสิ่งของที่เขาทำ เป็นต้นว่า กิจจ กรรมอันเขาพึงทำ, ทาน สิ่งของอันเขาพึงให้ ก็ดี ซื่อว่าก้มสาชนะ ฯ
- ✉ ก้มสาชนะนั้น ท่านบัญญัติให้แปลอย่างนี้ คือ
ที่เป็นกตตุรูป แปลว่า “เป็นที่.....”
ที่เป็นก้มรูป แปลว่า “เป็นที่อันเขา.....” ฯ
- ✉ ชิณโน แปลว่า แก่แล้ว ฯ สำเร็จรูปมาจาก ชิรุ ชาตุ ในความคร่าคร่า, ต ปัจจัย, ชาตุมี ร เป็นที่สุดอยู่หน้า แปลง ต เป็น ณุณ แล้วลบที่สุดชาตุ ลง สิ ปฐมาวิภาคติ ฯ

- ☞ **การยุทธ** แปลว่า ขึ้นแล้ว ฯ สำเร็จรูปมาจาก อา บทหน้า, รุห ชาตุ ในความขึ้น, ตูนาที ปัจจัย คือ ตูน ตุวา ตุวน มีอุปสัคคอญี่หน้า แปลงปัจจัยทั้ง ๓ เป็น ย ชาตุมี ห เป็นที่สุดอยู่หน้า แปลง ย กับที่สุดชาตุเป็น ยุทธ ฯ

๖. จงบอกชื่อสามาสในรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้

- ก. พุทธิช เอว รตน พุทธธรรมน ฯ
 - ข. ตโย โลกา ติโลก ฯ
 - ค. พนธนา มดุโต พนธนมมดุโต ฯ
 - ม. ภตตสส ปจจ ปจจภตต ฯ
 - ง. สนต จิตต ยสส ໂສ สนตจิตตโต (ภิกข) ฯ

- ได้บอกชื่อสมาชิกรูปวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

- ☞ ก. พุทธิโค เอ瓦 รตัน พุทธอรรถัน เป็นอาจารณบุพพบท กัมมธารยสมາส ฯ
 - ☞ ข. ตโย โลกา ติโลก เป็นสามารถทิคุสมາส ฯ
 - ☞ ด. พนธนา มุตโต พนธนมุตโต เป็นปัญจมีตัปปุริสสมາส ฯ
 - ☞ ฉ. ภตุตสุส ปจชา ปจชาภตุตม เป็นนิปัตปุพพกง อัพยីភាសามາส ฯ
 - ☞ จ. สนหต จิตต ยสส ໂສ សන්තຈิต්ටො (ภิกขุ) เป็นนักวิปพุพพพิหิสมາส ฯ

๗. ในสังคมทั้งปัจจุบันและอดีต มีปัจจัยอย่างใดที่ทำให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย

ປຸລຸນວາ ລົງປ່ຈັຍຂອງໄຮ ແລ້ວ ໄນຕັ້ງທີ່ໃຫ້ ໂດຍເບີ້ນຢູ່ປະເທດລາວ

- » ในເສດຖະກິດ ມີປ່ອງຈັຍ ແລ້ວ ຄືວ ຕຣ ຕມ ອີຍີສຸກ ອີຍ ອິກູຈ ພ
 - » ໃນອັພຍຍຕທິດ ມີປ່ອງຈັຍ ແລ້ວ ຄືວ ຖາ ຖຳ ພ
 - » ບຸລຸບລວາ ລົງ ວນຸຕຸ ປ່ອງຈັຍ, ໃນຕທສສັດຄືຕທິດ ແລ້ວ ວິເຄຣະໜ້ວ່າ
ປ່ອງຈັຍ ອັສຸລ ອຕ່າຄື ປ່ອງລວາ ພ

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง.